

Mindszenty öröksége

Születésemtől fogva vallásos neveltetésben részesültem, nekem teljesen egyértelműnek számított a reggeli, esti és étkezések előtti ima, a vasárnapi templomba járás. Visszaemlékezve fiatal éveimre, teljesen magával ragadott az a világ, nem gondolkodtam semmin, csak szerettem Jézust, imádkoztam hozzá és remekeltem a hittanórákon. Másból sem álltak a napjaim egészen az általános iskola alsó tagozatának második évéig, amikor is elindult az életem 'elvilágiasodása'. Az lett a legfontosabb számomra, hogy beilleszkedjek valahová, legyen az akár jó vagy rossz hatással a fejlődésben lévő értékrendemre. Már korán sokszor kerültem olyan helyzetbe, ahol döntenem kellett a vallásom felvállalásáról. Többször lettem gúny tárgya a hitem miatt, ezért inkább csak otthon és a templomban tettem láthatóvá a hovatartozásomat, az iskolában igyekeztem kerülni a feltűnést és a témát is. Erősebb volt a megfelelés iránti vágyam az őszinte hitemnél, ezáltal feladtam egy olyan részem, amely születésem óta állandó formálója volt a lelkemnek. Én is ugyanúgy elárultam Jézust, ahogy annak idején Péter tagadta meg őt. A mulandó örömek és a gyerekes ábrándok kergetése miatt nem tudtam Isten hívó szavára figyelni.

Most már fiatal felnőttként sokkal árnyaltabban látom és tapasztalom, hogy mit jelent kiállni a vallásunk mellett és megvédeni azt. Mindszenty József rádöbbenett arra, hogy az ember hitét senki sem veheti el tőlünk, csak mi dönthetünk róla, hogy átengedjük-e lelkünket az Istennek. Lehetünk mi a jó fa, amelyik jó gyümölcsöt hoz, lehetünk világító gyertya mások életében és mi lehetünk az értékes búzaszemek, amik az aratáskor megmenekülnek az örök haláltól. A krisztusi élet példái lehetünk, akik felnyitják a vakok szemét és hinni tanítják az elveszetteket.

Nekünk hívőknek fontos feladatunk van ezen a Földön, erősítenünk kell az egyházat. De nem vagyunk egyedül, Isten gondviselése végigkísér bennünket ezen az úton. Mindig küld valakit, aki felkarolja és vezeti a nyáját. A XX. században Mindszenty Józsefet jelölte ki a magyarok segítésére, akit hiába próbált megtörni a kommunista hatalom üldözése és a kínoztatás, hűségesen és teljes szívvel küzdött az Anyaszentegyházért. Reményt adott a diktatúra idején az embereknek és követendő példaként áll ma is előttünk. Megerősíti a lelkünket és kitartásra ösztönöz bennünket, hogy mi is követhessük Jézus Krisztust. Manapság is próbálják meggyengíteni és visszaszorítani a keresztény egyházat, az erős egység, amelyet Jézus kétezer évvel ezelőtt Szent Péterre bízott, meginogni és széthullani látszik. Újra az a helyzet áll fenn, mint Mindszenty korában, de most nem a diktatórikus elnyomással, hanem az ateizmussal és a rágalmozásokkal szemben kell felvérteznünk magunkat. Szenvedései azt sugallják, hogy megéri küzdenünk azért a célért, amiért ő is küzdött, erőt és egységet kell mutatnunk, amit ő is

szervezett. Járt utat hagyott maga után nekünk, ami a hazaszeretettel, a feltétel nélküli hűséggel és a szolgálatkészséggel van kikövezeve.

Ahogy tanulmányoztam Mindszenty életét, egyre erősödő küldetéstudatot éreztem magamban és elgondolkodtatott azon, hogy mekkora hatással van az emberekre több évtized elteltével is. Hű maradt az egyházhoz a hányattatások idején, nem fordult el Istentől, sőt, talán a raboskodás még jobban megerősítette benne a szent akaratot. Különösen megragadott az 1956-os forradalom idején mondott rövid beszédében az a mondat, hogy „senkivel szemben nincs gyűlölet szívemben”. Annyi mindent át kellett élnie, sokan szövetségesek ellene és kínzással akarták szóra bírni. Ennek ellenére megbocsátott nekik. Vajon én is kibírtam volna ezeket a megpróbáltatásokat? Én sem adtam volna fel? Képes lettem volna én is megbocsátani? Kitartottam volna a hitem védelmében? Egy másik tőle származó gondolat szerint „Az Egyház szeretetet hirdet. Csak szeretetért érdemes élni: a magunk halhatatlan lelkéért, a családjunkért, tövisutas Egyházunkért és hazánkért.” Ebben valóságos programot fogalmaz meg, ami olyan, mintha Jézus szájából hangzott volna el. Az egyik legnehezebb parancsa az ellenségszeretet, nem véletlenül. Jézus sosem mondta, hogy egyszerű őt követni, üldözni fogják híveit az ő nevéért, de mindenki elnyeri majd méltó jutalmát a szenvedésekért. „Isten nem kényezteti Egyházát és híveit. Engedi, hogy bajba, viharba jussanak. A megpróbáltatások nyitják ki szemünket, hogy megértsük, mennyire nem ez a föld, nem ez a világ a mi szövetségesünk, hanem egészen máshonnan van a mi erőnk és egészen másfelől kell várunk győzelmünket.” Mindszenty József nem csak hercegprímás, esztergomi érsek vagy veszprémi püspök volt, ő is papként kezdte. Valószínűsíthető, hogy ő is sokat gondolkozott azon, hogy mivel tudna a legjobban hatni a híveire, miről szóljon a homíliája. Ő is ugyanolyan ember volt, mint bárki más, Isten mégis egy magasabb feladatot bízott rá. Láta benne a lehetőségeket, ismerte a szívét, a tiszta akaratát és a bölcsességét. Végtelen erő és tekintély sugárzott belőle, ami jó védelmezőjévé tette az egyháznak. „A papnak prófétának kell lennie, aki nem hagyja kialudni szívében a tüzet.” Ez is volt jellemző rá.

Mindszenty sokat beszélt a szeretetről. A már korábban említett 1956-os beszédében is kiemelte, hogy megbocsátott azoknak, akik ellene vétkeztek. Minket is sokszor bántanak meg mások és képesek vagyunk napokig, vagy akár évekig is haragudni rájuk miatta. Hiába adta parancsba Jézus, hogy meg kell bocsátani és minden embert szeretni kell, a vallásos emberek is csak nehezen tudják ezt betartani. Számomra a mai napig talán ez a legnehezebb feladat, de Mindszenty példája inspirál arra, hogy ezt szem előtt tartva elnézőbb és szeretetteljesebb legyek másokkal szemben. Hiszen „Annyit ér a vallásosságunk, amennyi szeretet és jószág van benne.”.

Szeretnék én is követendő példa lenni a családom számára, a leendő gyermekeimet szeretetre nevelni, hogy ezt később ők is tudatosan tovább tudják adni. A szeretet a legerősebb kötelék az emberek között, de ezt manapság sajnos egyre kevésbé tudjuk meg tapasztalni. Fokozódik az elidegenedés, családok esnek szét, évek óta háborúk folynak körülöttünk. A gyerekek között is egyre nő a gonoszság és a kegyetlenkedés, már ők sem olyan ártatlanok, mint régen. Rossz irányba halad a világunk, amit sokan észre sem vesznek, vagy figyelmen kívül hagynak. Erősödik a rosszindulat és az utálat az emberek között, a világ szinte teljesen elfelejtette, hogy korábban létezett a becsület, a jóindulat, az őszinteség és a szeretet. Éppen ezért remélem, hogy Mindszenty József szavai sokakhoz eljutnak és ösztönzik őket is a változtatásra. Ne féljünk szeretettel lenni embertársaink iránt, mert a szeretet ellentéte nem a gyűlölet, hanem a félelem.

Személyéhez, státuszához sok elvárás kapcsolódott, amelyet egyházi és világi személyként is betöltött. Az, hogy ezeket külön is helyén tudta kezelni, egy roppant határozott és erős jellemre utal. Benne összeforrt a politikai és egyházi kötelesség, ami az egyház megváltozásával egyre kevésbé lett elfogadott. Bátran foglalt állást minden téren, céltudata és akaratereje miatt gyakran szembekerült politikai ellenfeleivel is. Lelkipásztorként teljes felelősséget vállalt a híveiért, számára mindig első helyen állt az emberek védelmezése és szolgálata. Gondolkodásmódjának egyszerűsége és rugalmassága lehetővé tette, hogy zömében jó döntéseket tudjon hozni különböző kérdésekben. A fekete-fehér gondolkodás nekünk is segít megkülönböztetni magunkban a jót és a rosszat, ami önmagunk fejlesztéséhez elengedhetetlen. Tudnunk kell fejlődni akár saját erőből, akár Isten segítségével, de ehhez kitartás is szükséges. Az, hogy Mindszenty ideáiban gondolkodott, amik nagyban befolyásolták választásainak meghozatalakor, de kitűnően mutatja értékrendjének állandóságát a változó világ ellenpontosására. Mindig kiállt az értékek mellett, ezért is tartják az utolsó hercegprímást az erkölcsi tartás XX. századi példaképének. Minden megnyilvánulása azt tükrözte, hogy az élete teljesen feloldódott a hitvallásában, amiről beszélt, az hiteles és igazi volt. Benne minden megvolt ahhoz, hogy méltóképpen közvetíthesse Isten szavait az emberek felé. Tisztában volt a küldetésével és annak fontosságával, ami hatásában is megmutatkozott. Életét teljesen az Istenre bízta, nem panaszkodott akkor sem, amikor rosszra fordult a sorsa. Ugyanúgy elfogadta Istentől a rosszat, mint a jót. Nem fordult el tőle a börtönévek alatt sem, bizalma és hite végig kitartott mellette. Megtörhetetlennek bizonyult a kommunisták kínzásával szemben is, 1949-es vádbeszédében békét és szeretetet hirdetett mindenkinek. Senki sem tántoríthatta el őt a vallásától. Alázattal és őszinte hittel viselt el minden terhet, amit rá mértek. A nemzet lelkiismerete mindnyájunk helyett hurcolta a nehéz keresztet, feláldozta önmagát értünk, a

vallásunk szabadságáért és a magyar egyház szebb jövőjéért. Tagadhatatlan, hogy Mindszenty életútja a mai napig érdekes és rendkívül tanulságos számunkra. Személye mindenkinek jelképezi a küzdést és az Istenbe vetett végtelen bizalmat. Megmutatta a világnak, hogy minden lehetséges a szeretetben. Jelentőségét az is bizonyítja, hogy IV. Pál pápa az 1974. január 30-i levelében Krisztushoz hasonlította a bíborost. "Ilyen súlyos szenvedésekből készült az a fejedre tett töviskorona, amely nem kevésbé értékes, mint a Krisztus egyháza iránt tanúsított hűség." Erkölcsi győzelmet aratott az elnyomó Kádár-rendszer fölött, amit a tőle vett idézettel meg is lehet magyarázni: „A gyűlölet fölött teljes diadala csak a szeretetnek lehet.”

Számomra Mindszenty József életútja reményt ad az előttem álló megmérettetések leküzdéséhez és az Istennel való kapcsolatom elmélyítéséhez. Rávilágított a korábbi hibáimra és utat mutatott a megoldásukhoz. Eszembe juttatta, hogy Istenben mindig bízhatok, mert ő ott lesz mellettem életem végéig. Megerősített engem a keresztény hitben, így büszkén és félelem nélkül vállalhatom fel, hogy Isten gyermeke vagyok. Már többről szól a vallásom, mint az imádságok elszuttogása. Példát szeretnék mutatni azoknak, akik ugyanúgy elfelejtették a hit erejét, mint én. Inspirálni szeretnék másokat, hogy ők is rátaláljanak a helyes útra. Közvetíteni szeretném a jézusi tanításokat az emberek felé, hogy a vallás ma ne titok és magánügy legyen, hanem egy kohéziós erő a társadalmon belül. Szeretnék gyarapodni abban a bölcsességben, ami Mindszentyt is vezette döntései során. Megbocsátóbb és odaadóbb szeretnék lenni, hogy én is mások javát szolgálhassam. Nem akarom többé figyelmen kívül hagyni Isten ajándékait, észre akarom venni az élet apró örömeit, hogy boldogabban és kiegyensúlyozottabban vehessek részt szeretteim életében. Szeretnék olyan szellemi örökséget hátrahagyni a gyermekeimnek, hogy ők is erős hitben, reményben, szeretetben és örömben tudják leélni az életüket.

Ebben a reményben szeretnék megmaradni a szent évben, hogy én is csatlakozhassam a remény zarándokainak népes csoportjához.

Forrásaim:

<https://szentkoronaradio.com/blog/2021/09/28/mindszenty-jozsef-harcolva-a-kommunizmus-ellen-uldozve-meg-az-egyhaz-altal-is/>

<https://ujkor.hu/content/mindszenty-jozsef-vi-pal-papa-1973-1974-levelezese>

<https://ujkor.hu/content/tukor-altal-homalyosan-avagy-mindszenty-jozsef-rejtett-eleterol>

<https://www.youtube.com/watch?v=8aUoRVe20Is>

<https://www.mindszentyalapitvany.hu/alapitvany/alapitonk/szovegtar/idezetek>

<https://www.youtube.com/watch?v=cWb9OMISms8>

<https://polgariszemle.hu/archivum/86-2014-marcius-10-evfolyam-1-2-szam/veluenk-elo-mult/586-a-vallasszabadsag-korlatozasa-es-az-egyhazak-ueldoezese-magyarorszagon-a-szovjet-tipusu-diktatura-idejen>

https://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/az_egyhaz_elleni_intezkedesek_es_mindszenty_jozsef